

Sygn. akt III AUa 1255/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 września 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący: SSA Joanna Baranowska

Sędziowie: SSA Anna Rodak (spr.)

del. SSO Sylwestra Przybysz

Protokolant: sekretarz sądowy Małgorzata Matusiak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 28 września 2017 r. w Ł.

sprawy **A. C.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych III Oddział w W.**

o wstrzymanie wypłaty renty

na skutek apelacji A. C.

od wyroku Sądu Okręgowego w Płocku

z dnia 2 sierpnia 2016 r. sygn. akt VI U 35/16

oddala apelację.

Sygn. akt III AUa 1255/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 15 grudnia 2015 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych III Oddział w W. wstrzymał A. C. wypłatę renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od 1 maja 2010 roku, tj. od daty ponownego ustalenia prawa do świadczenia. Wstrzymanie nastąpiło z tego względu, że ZUS nie posiadał poprawnego numeru rachunku bankowego ubezpieczonego, na który mógłby przelać świadczenie.

Od powyższej decyzji odwołanie złożył A. C., domagając się jej uchylecia w całości i zasądzenia kosztów postępowania odwoławczego.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania.

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 2 sierpnia 2016 roku Sąd Okręgowy w Płocku oddalił odwołanie A. C..

Powyższy wyrok został oparty na następujących ustaleniach faktycznych:

A. C., urodzony (...), na mocy decyzji z dnia 07 października 2015 roku wykonującej wyrok Sądu Apelacyjnego w Ł., i z dnia 18 listopada 2014 roku sygn. akt III AUa 189/14, zaspokoił roszczenie odwołującego przyznając prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy, od dnia 01 maja 2010 roku do 30 czerwca 2017 roku. Z należnej kwoty wyrównania zostały potrącone należności dla Powiatowego Urzędu Pracy z tytułu wypłaconego zasiłku dla bezrobotnych w oparciu o prawomocną decyzję o nienależnie pobranym świadczeniu za okres 01 stycznia 2010 roku –

30 kwietnia 2010 roku. Kwota przysługującego wyrównania została przekazana na konto odwołującego, o czym organ rentowy poinformował odwołującego pismem z dnia 12 października 2015 roku.

W dniu 15 października 2015 roku na konto organu rentowego została zawrócona kwota renty w wysokości 45.129,97 złotych z adnotacją „błędny rachunek”.

Pismem z dnia 23 października 2015 roku organ rentowy zwrócił się do odwołującego z prośbą o wskazanie nr konta celem wypłaty renty. Odwołujący pomimo odebrania pisma organu rentowego nie wskazał, na jaki rachunek ma być przekazywana renta z tytułu częściowej niezdolności do pracy, nie wskazał również innego sposobu wypłaty świadczenia.

W związku z powyższym organ rentowy zaskarżoną decyzją wstrzymał wypłatę należnego odwołującemu świadczenia od 01 maja 2010 roku.

Powołując się na regulację zawartą w art. 134 ust. 1 pkt 5 Ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. 2016.887 j.t.) Sąd Okręgowy podniósł, że wypłatę świadczeń wstrzymuje się m.in. w sytuacji, gdy świadczenia nie mogą być doręczone z przyczyn niezależnych od organu rentowego. Wskazał jednocześnie, w ślad za przytoczonym komentarzem doktryny i licznymi stanowiskami orzecznictwa, iż wstrzymanie wypłaty świadczeń z ubezpieczenia społecznego jest czynnością organu rentowego, powodująca zaniechanie wypłaty emerytur i rent w sytuacjach określonych w art. 134 ust. 1 pkt 1 – 5 Ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Wstrzymanie wypłaty renty nie następuje z mocy prawa od momentu wystąpienia przyczyn wymienionych w powyższym przepisie, lecz od momentu wydania decyzji przez organ rentowy, która musi zostać doręczona osobie zainteresowanej z pouczeniem o sposobie i terminie odwołania. Sąd Okręgowy wskazał jednocześnie, iż w wypadku wstrzymania wypłaty renty w następstwie zawieszenia, tak jak w rozpatrywanej sprawie, wypłatę wznawia się od dnia ustania przyczyny zawieszenia, nie ma jednak możliwości dochodzenia świadczeń za okres zawieszenia.

W oparciu o powyższe Sąd Okręgowy uznał za prawidłowe wstrzymanie wypłaty renty A. C., ponieważ świadczenie rentowe nie mogło zostać doręczone z przyczyn niezależnych od ZUS, a leżących po stronie odwołującego. Organ rentowy wysłał świadczenie na poprzedni rachunek bankowy A. C., jednak świadczenie zostało zwrócone przez bank. A. C. pomimo wezwania nie poinformował organu rentowego o aktualnym numerze rachunku bankowego, wobec czego organ nie miał innej możliwości jak tylko wstrzymanie wypłaty renty.

Jednocześnie Sąd Okręgowy, odnosząc się do zarzutów odwołującego się dotyczących wysokości przyznanego świadczenia wskazał, że ta okoliczność nie była przedmiotem zaskarżonej decyzji, w związku z czym nie mogła podlegać kontroli Sądu, co Sąd Okręgowy poparł stosownym orzecznictwem Sądu Najwyższego w tym zakresie.

Mając powyższe na uwadze, Sąd oddalił odwołanie skarżącego, jako pozbawione słuszności, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 kodeksu postępowania cywilnego.

Apelację od powyższego wyroku wniósł ubezpieczony zarzucając naruszenie prawa procesowego, a to art. 397 pkt 3 k.p.c. poprzez nieważność postępowania, ponieważ o te same roszczenie pomiędzy tymi samymi stronami toczy się sprawa wcześniej wszczęta.

W konkluzji powyższego zarzutu apelujący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości oraz poprzedzającej go decyzji organu rentowego z dnia 04 grudnia 2015 roku oraz zasądzenie kosztów postępowania odwoławczego i apelacyjnego.

W uzasadnieniu apelacji skarżący podniósł, iż Sąd I instancji nie przeprowadził żadnego postępowania w niniejszej sprawie, ograniczył się tylko do powtórzenia za organem rentowym powodów wstrzymania wypłaty renty i argumentów na poparcie takiego stanowiska. Wskazał również, że przed Sądem Okręgowym w Płocku toczy się sprawa pod sygn. akt VI U 1419/15, która pozostaje w związku z niniejszą sprawą, ponieważ dotyczy badania legalności

decyzji organu rentowego z dnia 07 października 2015 roku znak: I/25/O55047204, którą to decyzją przyznano ubezpieczonemu prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy od dnia 01 maja 2010 roku. Skarżący podał także, iż w swoim odwołaniu od zaskarżonej decyzji, nie wnosił o zmianę decyzji poprzez podjęcie wypłaty renty od dnia, w którym została ona zawieszona, tak jak to w uzasadnieniu, przyjął Sąd Okręgowy.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje :

Apelacja jest niezasadna gdyż rozstrzygnięcie Sądu I instancji odpowiada prawu. Sąd Okręgowy właściwie przeprowadził postępowanie dowodowe, w żaden sposób nie uchybiając przepisom prawa procesowego oraz dokonał trafnej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego. Apelacja nie zawierała żadnych argumentów, które mogłyby podważyć prawidłowe ustalenia dokonane przez Sąd I instancji, bowiem w toku przeprowadzonego postępowania wyjaśniono wszystkie istotne okoliczności mające wpływ na rozstrzygnięcie.

Wskazać należy, iż przedmiotem zaskarżonej decyzji, a w konsekwencji i przedmiotem rozstrzygnięcia Sądu Okręgowego, było wstrzymanie, przez organ rentowy wypłaty renty, do której uprawniony jest odwołujący.

Zgodnie z treścią art. 134 ust 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U.2016.887 - j.t.) wypłatę świadczeń wstrzymuje się, jeżeli:

- 1) powstaną okoliczności uzasadniające zawieszenie prawa do świadczeń lub ustanie tego prawa;
- 2) osoba pobierająca świadczenia mimo pouczenia lub żądania organu rentowego nie przedłoży dowodów stwierdzających dalsze istnienie prawa do świadczeń;
- 3) osoba uprawniona do świadczeń nie poddała się badaniu lekarskiemu lub psychologicznemu, bez uzasadnionych przyczyn, mimo wezwania organu rentowego;
- 4) okaże się, że prawo do świadczeń nie istniało;
- 5) świadczenia nie mogą być doręczone z przyczyn niezależnych od organu rentowego.

Na gruncie przedmiotowej sprawy, w sposób uprawniony, Sąd I instancji uznał, iż organ rentowy wydał słuszną decyzję o wstrzymaniu wypłaty renty, bowiem z przyczyn od siebie niezależnych nie mógł dokonać jej wypłaty. A. C. został wezwany przez ZUS do wskazania numeru rachunku bankowego lub podania innego sposobu wypłaty renty, jednak nie wykonał tegoż wezwania będąc w błędnym przekonaniu, iż przyjęcie świadczenia uniemożliwi mu kwestionowanie wysokości renty. W tych okolicznościach zachodziła przesłanka, o której mowa w pkt. 5 wyżej cytowanego przepisu, skutkująca wstrzymaniem wypłaty świadczenia.

Wskazać również należy, iż Sąd Okręgowy rozpoznając złożone odwołanie, związany był przedmiotem rozstrzygnięcia decyzji ZUS.

Zakres i przedmiot rozpoznania sądowego wyznacza bowiem zawsze treść decyzji organu rentowego. Sąd nie działa w zastępstwie organu rentowego, w związku z czym nie ustala prawa do świadczeń, i choć samodzielnie oraz we własnym zakresie rozstrzyga wszelkie kwestie związane z prawem lub wysokością świadczenia objętego decyzją, to jego rozstrzygnięcie odnosi się do zaskarżonej decyzji (wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 14 października 2014 roku, sygn. akt III AUa 82/14). W sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych zakres postępowania wyznacza treść zaskarżonej decyzji (wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 8 maja 2014 roku, sygn. akt III AUa 1361/13). Przeniesienie sprawy na drogę sądową przez wniesienie odwołania od decyzji organu rentowego ogranicza się do okoliczności uwzględnionych w decyzji, a pomiędzy stronami spornych. Poza tymi okolicznościami spór sądowy istnieć nie może, gdyż w postępowaniu przed sądem odwołujący żądać może jedynie korekty stanowiska zajętego przez organ rentowy odnosząc się do przedmiotu sporu objętego zaskarżoną decyzją, nie może natomiast żądać czegoś, o czym organ rentowy nie decydował. Odwołanie wnoszone do sądu ubezpieczeń społecznych nie ma bowiem charakteru samodzielnego żądania, a jeśli takie zostanie w odwołaniu zgłoszone, sąd ma obowiązek przekazać to

żądanie do rozpatrzenia organowi rentowemu na podstawie art. 477¹⁰§ 2 KPC. Zakres rozpoznania i orzeczenia w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych wyznaczony jest przedmiotem zaskarżonej decyzji organu rentowego (postanowienie Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 11 kwietnia 2014 roku, sygn. akt III AUa 1102/13).

Przedmiotem niniejszego postępowania była decyzja organu rentowego wstrzymująca wypłatę świadczenia należnego ubezpieczonemu i tylko co do tej okoliczności, mogła być oceniana przez Sąd I instancji jej zasadność i zgodność z prawem.

Podnieść również należy, iż zarzut skarżącego, jakoby w niniejszej sprawie zachodziła nieważność postępowania, ponieważ o te same roszczenia pomiędzy tymi samymi stronami toczy się sprawa wcześniej wszczęta, jest całkowicie bezzasadny.

(...) iudicata zachodzi, jeśli w sprawie uprzednio już osądzonej prawomocnym wyrokiem oraz w sprawie później wniesionej występuje tożsamość stron oraz identyczność przedmiotów rozstrzygnięcia w związku z podstawami obu powództw. Tożsamość podmiotową i przedmiotową rozumieć należy w taki sam sposób, jak w przypadku stanu sprawy w toku, z tym uzupełnieniem, że zakres powagi rzeczy osądzonej pod względem przedmiotowym wyznaczony jest zakresem rozstrzygnięcia, nie zaś żądania zgłoszonego przez ubezpieczonego. Natomiast o tożsamości przedmiotu sporu o świadczenia z ubezpieczenia społecznego świadczy nie tylko tożsamość żądania zawarta w obu wnioskach, ale także stan faktyczny i prawny, jaki istniał w chwili zamknięcia rozprawy w poprzednim postępowaniu (wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 11 czerwca 2013 roku, sygn. akt III AUa 2014/12). O wystąpieniu stanu powagi rzeczy osądzonej rozstrzyga nie tylko sama tożsamość stron, ale równocześnie tożsamość podstawy faktycznej i prawnej rozstrzygnięcia. Dopiero kumulacja obu tych przesłanek przesądza o wystąpieniu powagi rzeczy osądzonej prowadzącej do nieważności postępowania (wyrok Sądu Najwyższego z 5 kwietnia 2011 roku, sygn. akt III UK 106/10).

W rozpoznawanej sprawie nie zachodzi powaga rzeczy osądzonej, skutkująca nieważności postępowania, albowiem sprawa niniejsza dotyczyła wyłącznie decyzji, na mocy której jedynie wstrzymano wypłatę renty od 1 maja 2010 roku, a okoliczność ta nie była przedmiotem rozważań Sądu w sprawach, jakie toczyły się lub toczą z udziałem A. C..

Na marginesie podnieść należy, iż skarżący błędnie wskazuje, iż sprawa III AUa 189/14 jest w toku, gdyż nie została zakończona. W sprawie tej zapadł prawomocny wyrok Sądu Apelacyjnego w dniu 18 listopada 2014 r., od którego nie wniesiono skargi kasacyjnej.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny uznał, że zaskarżony wyrok odpowiada prawu, a wniesiona od niego apelacja jest niezasadna, co skutkuje jej oddaleniem, na podstawie art. 385 k.p.c.